

**Київський національний торговельно-економічний
університет
Кафедра адміністративного, фінансового
та інформаційного права**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
(протокол № 16 від 23 червня 2016 р.)
Ректор

А.А. Мазаракі

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
В НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ СФЕРІ**

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

**для здобувачів вищої освіти
за науковими спеціальностями**

**«доктор філософії»
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»,
181 «Харчові технології»**

Київ 2017

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор Н.В. Дараганова, канд. юрид. наук, доц.

Програму та робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права 16 травня 2016 р., протокол № 4.

Рецензент: Л.В. Ніколаєва, канд. юрид. наук, проф.,
П.М. Пальчук, канд. юрид. наук, доц.

Навчальна програма

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
В НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ СФЕРІ**

ПРОГРАМА та РОБОЧА ПРОГРАМА

**для здобувачів вищої освіти
за науковими спеціальностями**

**«доктор філософії»
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»,
181 «Харчові технології»**

Автор ДАРАГАНОВА Ніна Володимирівна

Редактор Т.І. Головеркіна
Комп'ютерне верстання Л.І. Власової

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,28. Тираж 20 пр. Зам. 66.

Видавець і виготовлювач

Київський національний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156

© Дараганова Н.В., 2017
© Київський національний торговельно-
економічний університет, 2017

ВСТУП

Одним із значущих чинників розвитку інноваційної економіки визнається інтелектуальна власність, яка відіграє все більш важливу роль не лише в комерційній, виробничій, підприємницькій, зовнішньоекономічній діяльності підприємств і організацій, але і в науково-дослідній сфері.

Введені у господарській обіг такі об'єкти інтелектуальної власності, як винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів та послуг, комп'ютерні програми, бази даних, твори науки, літератури та мистецтва та інші не лише приносять прибутки, але й значно підвищують конкурентоспроможність вітчизняних суб'єктів господарювання на світовому ринку. Відповідно, що й питання правової охорони та використання інтелектуальної власності є досить актуальними у діяльності суб'єктів господарювання.

Таким чином, виникає потреба у кваліфікованих кадрах, які розуміють сутність інтелектуальної власності загалом та її особливість у науково-дослідній сфері зокрема, а також володіють знаннями та навичками стосовно правового механізму захисту прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність в науково-дослідній сфері» є варіативною складовою стандарту вищого навчального закладу і викладається для здобувачів вищої освіти «доктор філософії». Програму та робочу програму дисципліни «Інтелектуальна власність в науково-дослідній сфері» призначено для здобувачів наукових спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 181 «Харчові технології».

Програма та робоча програма дисципліни «Інтелектуальна власність в науково-дослідній сфері» складаються з таких розділів:

I. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни (компетентності), її місце в освітньому процесі.

II. Програма дисципліни.

III. Структура дисципліни та розподіл годин за темами (тематичний план).

IV. Тематика та зміст лекційних, семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

V. Список рекомендованих джерел.

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність в науково-дослідній сфері» є формування комплексу теоретичних знань із питань інтелектуальної власності як визначальної економіко-правової категорії інформаційного суспільства, опанування основних теоретико-методологічних категорій інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері, формування навичок практичного застосування здобутих знань та набутих навичок самостійного розв'язання проблем щодо реалізації норм законодавства з інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Завдання дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань з інтелектуальної власності, аналіз систем охорони та захисту інтелектуальної власності, виявлення наукознавчих проблем у сфері інтелектуальної власності, розвиток у здобувачів вищої освіти правового мислення.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні *знати*:

- основні поняття та категорії інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері;
- особливості законодавства з питань інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері;
- систему правової охорони та способи захисту інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері;
- види юридичної відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності;

вміти:

- виявляти наявність порушення прав інтелектуальної власності, зокрема таких, як плагіат (академічний плагіат), піратство тощо;
- компетентно застосовувати правові норми національного та міжнародного законодавства з питань інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері;
- успішно самостійно вирішувати юридичні задачі та ситуації з питань інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері;
- обирати належний спосіб захисту порушених прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Компетентністю зазначеної дисципліни є динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері, а також способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей,

яка визначає здатність у здобувачів вищої освіти успішно здійснювати професійну діяльність та є результатом навчання на науковому рівні вищої освіти.

Місце в освітньому процесі: вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність в науково-дослідній сфері» базується на знаннях, здобутих при опануванні фундаментальних положень цивільного права та інших суміжних дисциплін.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Система інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері

Роль і значення інтелектуальної діяльності в науково-дослідній сфері. Виникнення, становлення і розвиток інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Інститут виключного права. Право інтелектуальної власності як цивільно-правовий інститут.

Поняття та зміст права інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності. Співвідношення інтелектуальної власності та інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Суб'єктивне право інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Види інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Загальна характеристика об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Система законодавства України про охорону інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Конституція України та Цивільний кодекс України як основні джерела правової охорони інтелектуальної власності. Значення міжнародних актів для охорони інтелектуальної власності в Україні.

Характеристика основних законодавчих актів України у сфері інтелектуальної власності: Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», Закон України «Про охорону прав на промислові зразки», Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів», Закон України «Про авторське право і суміжні права» тощо.

Підзаконні акти як джерела інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.

Тема 2. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав у науково-дослідній сфері

Поняття авторського права в науково-дослідній сфері. Суб'єкти авторського права в науково-дослідній сфері. Співавторство. Об'єкти авторського права в науково-дослідній сфері. Охорона авторського права на частину твору. Особисті немайнові права автора. Майнові права автора. Об'єкти, на які авторське право не поширюється.

Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства. Авторське право на службові твори. Авторське право на аудіовізуальний твір. Авторське право на комп'ютерні програми. Авторське право на збірники та інші складені твори. Авторське право перекладачів і авторів інших похідних творів.

Вільне використання твору. Вільне відтворення бібліотеками та архівами примірників твору. Вільне відтворення примірників твору для навчання. Вільне копіювання, модифікація і декомпіляція комп'ютерних програм. Вільне відтворення творів у особистих цілях. Плагіат (академічний плагіат). Піратство у сфері авторського права.

Строк дії авторського права. Передача майнових прав.

Суміжні права як об'єкти інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Особисті немайнові та майнові права виконавців, виробників фонограм або відеограм, організацій мовлення та інших суб'єктів суміжних прав. Термін дії суміжних прав.

Державна реєстрація авторських та суміжних прав: її зміст, порядок, орган, що її здійснює, оплата.

Тема 3. Правова охорона об'єктів патентного права в науково-дослідній сфері

Поняття патентного права в науково-дослідній сфері. Патент. Співвідношення понять «промислова власність» та «патентне право». Джерела патентного права та їх характеристика. Відмінності між винаходом, корисною моделлю, промисловим зразком та науковим відкриттям. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі, промислового зразка.

Права та обов'язки суб'єктів патентного права в науково-дослідній сфері. Особливості правової охорони службового винаходу, корисної моделі, промислового зразка.

Етапи оформлення патентних прав. Оформлення заявки на видачу патенту. Складання і подання заявки. Заява на видачу патенту. Опис винаходу, корисної моделі, промислового зразка. Формула винаходу. Креслення та інші ілюстративні матеріали (якщо вони необхідні для з'ясування суті винаходу). Реферат винаходу (корисної моделі). Пріоритет винаходу (корисної моделі). Збір за подання заявки.

Порядок розгляду заявки та видача патенту. Експертиза заявки (попередня, формальна, кваліфікаційна). Перевірка патентоздатності. Відкликання заявки. Перетворення заявок. Тимчасова правова охорона. Реєстрація патенту. Публікації про видачу патенту. Оскарження рішення за заявою. Видача патенту.

Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель). Дії, які не визнаються порушенням патентних прав. Припинення дії патенту. Визнання патенту недійсним.

Тема 4. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в науково-дослідній сфері

Поняття засобів індивідуалізації в науково-дослідній сфері та їх різновиди. Правова охорона торговельних марок. Поняття та ознаки торговельної марки. Джерела, що регулюють питання, пов'язані з правовою охороною торговельних марок.

Оформлення прав на торговельну марку. Умови надання правової охорони на торговельну марку. Підстави для відмови в наданні правової охорони на торговельну марку.

Оформлення заявки. Право пріоритету на торговельну марку. Експертиза за формальними ознаками. Кваліфікаційна експертиза. Поділ заявки. Публікація про видачу свідоцтва. Реєстрація торговельної марки. Видача свідоцтва. Оскарження рішення за заявою. Права та обов'язки, що впливають із свідоцтва.

Припинення дії свідоцтва. Визнання свідоцтва недійсним.

Поняття географічного зазначення. Спільні риси та відмінності між географічними зазначеннями та торговельними марками. Функції географічних зазначень. Види географічних зазначень. Порядок реєстрації географічного зазначення та права на нього. Свідоцтво про реєстрацію права на використання географічного зазначення. Права та обов'язки, що впливають з реєстрації географічного зазначення. Визнання недійсною та припинення правової охорони географічного зазначення.

Тема 5. Договори у сфері інтелектуальної власності

Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності.

Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Виконання робіт. Передання, прийняття та оплата робіт. Конфіденційність відомостей про договір. Права сторін на результати робіт. Обов'язки виконавця. Обов'язки замовника. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору.

Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Виключна ліцензія. Одиначна ліцензія. Невиключна ліцензія. Ліцензійний договір. Строк ліцензійного договору. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Поняття авторських договорів у науково-дослідній сфері. Порядок укладення авторських договорів у науково-дослідній сфері. Матеріально-правові вимоги, що висуваються до авторських договорів. Умови авторського договору. Порядок виконання авторських договорів. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів.

Договір комерційної концесії. Предмет, сторони, форма договору комерційної концесії. Обов'язки праволодільця. Обов'язки користувача. Зміна та припинення договору комерційної концесії.

Тема 6. Захист прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері

Поняття правового захисту інтелектуальної власності. Розмежування питань правової охорони та захисту інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності.

Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. Найпоширеніші порушення інтелектуальної власності у науковій сфері – плагіат (академічний плагіат); піратство тощо.

Форми захисту інтелектуальних прав. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності.

Способи захисту інтелектуальних прав. Цивільно-правовий захист інтелектуальної власності (суб'єкти прав інтелектуальної власності мають право: вимагати визнання та поновлення своїх прав; звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав та (або) припинення дій, що порушують їх права чи створюють загрозу їх порушення; подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди тощо).

Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності. Адміністративно-правовий захист прав інтелектуальної власності. Адміністративні процедури захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні. Дія Антимонопольного комітету України щодо захисту прав інтелектуальної власності.

ІІІ. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю вищої освіти
	Усього годин/кредитів	Лекції	Семінарські заняття/МК	Самостійна робота здобувачів	
Тема 1. Система інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері	22	2		20	О, РП
Тема 2. Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав у науково-дослідній сфері	19	2	2	15	О, РП, ВСЗ
Тема 3. Правова охорона об'єктів патентного права в науково-дослідній сфері	24	2	2	20	О, РП, ВСЗ
Тема 4. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у науково-дослідній сфері	24	2	2	20	О, ВСЗ
Тема 5. Договори у сфері інтелектуальної власності	23	2	1	20	О, Т, ВСЗ
Тема 6. Захист прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері	23	2	1	20	О, ВСЗ, РП
Разом	135/4,5	12	8	115	Залік

Умовні позначення:

О – усне опитування;

РП – обговорення реферативних повідомлень;

Т – письмове тестування;

ВСЗ – виконання ситуаційних завдань.

IV. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
Набуття практичних навичок компетентно застосовувати правові норми національного та міжнародного законодавства стосовно поняття інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері	<p style="text-align: center;">Лекція 1</p> <p style="text-align: center;">Система інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <p>1. Роль і значення інтелектуальної діяльності в науково-дослідній сфері.</p> <p>2. Поняття та зміст права інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>3. Загальна характеристика об'єктів та суб'єктів права інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>4. Система законодавства України про охорону інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1–9. Додаткові: 1, 4–7, 14, 16, 19–23, 25–28, 30–38, 52–82</p>	2	
	<p style="text-align: center;">Питання для самостійної роботи</p> <p>1. Виникнення, становлення і розвиток інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>2. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.</p> <p>3. Види інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>4. Конституція України та Цивільний кодекс України як основні джерела правової охорони інтелектуальної власності. Підзаконні акти як джерела інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері.</p> <p>5. Значення міжнародних актів для охорони інтелектуальної власності в Україні</p>	20	10
Опанування практичних навичок правильно застосовувати правові	<p style="text-align: center;">Лекція 2</p> <p style="text-align: center;">Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав у науково-дослідній сфері</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <p>1. Суб'єкти та об'єкти авторського права в науково-дослідній сфері.</p>	2	

Продовження таблиці

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
норми, що регулюють питання правової охорони об'єктів авторського права та суміжних прав	<p>2. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства.</p> <p>3. Вільне використання твору.</p> <p>4. Поняття та зміст суміжних прав.</p> <p>5. Державна реєстрація авторських та суміжних прав.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2–9. Додаткові: 2, 4, 8, 9, 11, 14, 16, 44, 46–49, 52–55, 65, 74–82</p>		
	<p>Питання для самостійної роботи</p> <p>1. Поняття авторського права в науково-дослідній сфері. Співавторство.</p> <p>2. Мережа Інтернет як особливий об'єкт авторського права.</p> <p>3. Авторське право на службові твори.</p> <p>4. Вільне відтворення примірників твору для навчання. Вільне копіювання, модифікація і декомпіляція комп'ютерних програм.</p> <p>5. Плагіат (академічний плагіат). Піратство у сфері авторського права</p>	15	10
	<p><i>Семінарське заняття 2</i></p> <p>Правова охорона об'єктів авторського права та суміжних прав у науково-дослідній сфері</p> <p><i>Питання до заняття</i></p> <p>1. Поняття та зміст авторського права в науково-дослідній сфері. Співавторство.</p> <p>2. Мережа Інтернет як особливий об'єкт авторського права.</p> <p>3. Плагіат (академічний плагіат). Піратство у сфері авторського права.</p> <p>4. Поняття та зміст суміжних прав.</p> <p>5. Державна реєстрація авторських та суміжних прав: зміст, порядок, орган, що її здійснює, оплата</p>	2	10
Засвоєння практичних навичок правильно застосовувати правові норми, що регулюють	<p>Лекція 3</p> <p>Правова охорона об'єктів патентного права в науково-дослідній сфері</p> <p><i>План лекції</i></p> <p>1. Поняття патентного права в науково-дослідній сфері. Патент. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі, промислового зразка.</p>	2	

Продовження таблиці

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
питання правової охорони об'єктів патентного права	<p>2. Етапи оформлення патентних прав. 3. Порядок розгляду заявки та видача патенту. 4. Примусове відчуження прав на об'єкти патентного права. Дії, які не визнаються порушенням патентних прав.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2–9. Додаткові: 3, 10, 14–16, 37, 39–44, 68, 74–82</p>		
	<p>Питання для самостійної роботи</p> <p>1. Співвідношення понять «промислова власність» та «патентне право». 2. Відмінності між винаходом, корисною моделлю, промисловим зразком та науковим відкриттям. 3. Складання і подання заявки. Експертиза заявки (попередня, формальна, кваліфікаційна). 4. Відкликання заявки. Перетворення заявок. Тимчасова правова охорона. 5. Оскарження рішення за заявкою</p>	20	10
	<p>Семінарське заняття 3 Правова охорона об'єктів патентного права в науково-дослідній сфері</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <p>1. Права та обов'язки суб'єктів патентного права в науково-дослідній сфері. 2. Етапи оформлення патентних прав. Складання і подання заявки. 3. Порядок видачі патенту. Експертиза заявки (попередня, формальна, кваліфікаційна). 4. Відкликання заявки. Перетворення заявок. Тимчасова правова охорона. 5. Примусове відчуження прав на винахід (корисну модель)</p>	2	10
Опанування практичних навичок правильно застосовувати правові норми, що регулюють питання правової охорони	<p>Лекція 4 Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у науково-дослідній сфері</p> <p><i>План лекції:</i></p> <p>1. Поняття засобів індивідуалізації в науково-дослідній сфері та їх різновиди.</p>	2	

Продовження таблиці

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг	<p>2. Оформлення прав на торговельну марку. Експертиза за формальними ознаками. Кваліфікаційна експертиза.</p> <p>3. Права та обов'язки, що впливають із свідоцтва на торговельну марку. Припинення дії свідоцтва. Визнання свідоцтва недійсним.</p> <p>4. Право на географічне зазначення та порядок його реєстрації.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 1–9. Додаткові: 1, 4, 6, 7, 12, 14, 16, 24–26, 32–35, 44, 53, 56, 70–82</p>		
	<p>Питання для самостійної роботи</p> <p>1. Поняття та ознаки торговельної марки. 2. Підстави для відмови в наданні правової охорони на торговельну марку. 3. Оформлення заявки. Право пріоритету на торговельну марку. 4. Реєстрація торговельної марки. Видача свідоцтва. 5. Види географічних зазначень. 6. Визнання недійсною та припинення правової охорони географічного зазначення</p>	20	10
	<p><i>Семінарське заняття 4</i></p> <p>Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг в науково-дослідній сфері</p> <p><i>Питання до заняття:</i></p> <p>1. Поняття засобів індивідуалізації в науково-дослідній сфері та їх різновиди. 2. Поняття та ознаки торговельної марки. Джерела, що регулюють питання, пов'язані з правовою охороною торговельних марок. 3. Оформлення прав на торговельну марку. Підстави для відмови в наданні правової охорони на торговельну марку. 4. Експертиза торговельної марки за формальними ознаками. Кваліфікаційна експертиза. 5. Правова охорона географічного зазначення (зазначення походження товарів). Порядок реєстрації географічного зазначення та права на нього</p>	2	10

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
Розуміння правильного застосування правових норм, що регулюють питання правової охорони інших об'єктів інтелектуальної власності	<p style="text-align: center;">Лекція 5 Договори у сфері інтелектуальної власності</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <p>1. Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності. 2. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Наслідки неможливості досягнення результату. Відповідальність виконавця за порушення договору. 3. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 4. Предмет, сторони, форма договору комерційної концесії.</p> <p>Рекомендовані джерела: Основні: 2–9. Додаткові: 1, 9, 10, 46, 49, 50, 51, 53, 54, 68, 74–82</p>	2	
	<p style="text-align: center;">Питання для самостійної роботи</p> <p>1. Обов'язки виконавця та обов'язки замовника в договорі на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. 2. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. 3. Ліцензійний договір. 4. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. 5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. 6. Договір комерційної концесії</p>	20	10
	<p style="text-align: center;"><i>Семінарське заняття 5</i> Договори у сфері інтелектуальної власності</p> <p style="text-align: center;"><i>Питання до заняття</i></p> <p>1. Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності. 2. Правова охорона компонування інтегральної мікросхеми (топографії інтегральних мікросхем). Реєстрація та видача свідоцтва про набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми 3. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності</p>	1	5

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час слухача, год	Оцінювання, бали
	4. Авторські договори, поняття і види. 5. Договір комерційної концесії		
Засвоєння практичних навичок правильно застосовувати правові норми, що регулюють питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні	Лекція 6 Захист прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері <i>План лекції:</i> 1. Поняття правового захисту інтелектуальної власності. 2. Форми та способи захисту інтелектуальних прав. 3. Особливості цивільно-правового захисту інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. 4. Адміністративні процедури захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні. Рекомендовані джерела: Основні: 2–9. Додаткові: 1, 4, 7–82	2	
	<i>Питання для самостійної роботи</i> 1. Розмежування питань правової охорони та захисту інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері. 2. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. 3. Юрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. Неюрисдикційна форма захисту прав інтелектуальної власності. 4. Дія Антимонопольного комітету України щодо захисту прав інтелектуальної власності. 6. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності	20	10
	<i>Семінарське заняття 6</i> Захист прав інтелектуальної власності в науково-дослідній сфері <i>Питання до заняття</i> 1. Поняття правового захисту інтелектуальної власності. Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. 2. Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності. 3. Дії, що визнаються порушенням прав інтелектуальної власності. 4. Форми та способи захисту інтелектуальних прав. 5. Адміністративні процедури захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні. 6. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності	1	5
Разом		135	100

РОЗДІЛ V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Бошицький Ю.Л. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / Ю.Л. Бошицький. – Київ : Логос, 2007. – 488 с.
2. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / Г.М. Остапович, О.М. Стороженько, Г.В. Уманцева, О.В. Фоміна. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 456 с.
3. Інтелектуальна власність : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Потехіна ; за ред. І.І. Дахна. – Київ : Центр навч. л-ри, 2008. – 414 с.
4. Конституція України : [від 28.06.96 № 254к/96-ВР] : [станом на 30 трав. 2016] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Права інтелектуальної власності / Р.Б. Шишка, В.А. Кройтор, М.В. Селіванов, Л.В. Красицька ; за заг. ред. Р.Б. Шишки. – Харків : Еспада, 2002. – 190 с.
6. Право інтелектуальної власності : акад. курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. – Київ : Ін Юре. 2007. – 696 с.
7. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О.А. Підпригора, О.Б. Бутнік-Сіверський, В.С. Дроб'язко, П.П. Крайнев ; за ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – Київ : Ін Юре, 2004. – 670 с.
8. Право інтелектуальної власності : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.М. Коссак, І.Є. Якубівський. – Київ : Істина, 2007. – 206 с.
9. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

Додатковий

1. Бабенко Б.І. Особливості правового регулювання захисту об'єктів права інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України / Б.І. Бабенко, О.В. Миронов // Митна безпека. – 2014. – № 2. – С. 66–71.
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 09.09.1886 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

3. Бошицький Ю.Л. Правове регулювання службового винахідництва : проблеми теорії та практики / Ю.Л. Бошицький, М.М. Яшарова. – Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2012. – 260 с.
4. Бошицький Ю.Л. Інтелектуальна власність в сучасній Україні – актуальні питання модернізації та правового регулювання / Ю.Л. Бошицький // Часопис Київ. ун-ту права. – 2013. – № 1. – С. 213–217.
5. Горбова Н.А. Теорії інтелектуальної власності : до постановки питання / Н.А. Горбова // Вісн. Запоріз. нац. ун-ту. Юридичні науки. – 2015. – № 1(2). – С. 16–22.
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
7. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Дітц А. Врегулювання питань авторського права у новій частині четвертій Цивільного кодексу Російської Федерації: системний регрес, але помірний сутнісний прогрес / А. Дітц // Право України. – 2011. – № 3. – С. 78–91.
9. Договір ВОІВ про авторське право : прийнятий Дипломатичною конф. від 20.12.96 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
10. Договір про патентну кооперацію від 19 черв. 1970 р. [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
11. Дорохіна Ю.А. Систематизація кримінально-правової охорони прав на об'єкти власності та об'єкти інтелектуальної власності : окремі питання розуміння [Електронний ресурс] / Ю.А. Дорохіна // Вісн. Кримінолог. асоц. України. – 2015. – № 2. – С. 75–86.
12. Дудоров О.О. Проблеми кримінально-правової охорони інтелектуальної власності в Україні / О.О. Дудоров // Вісн. Луган. держ. ун-ту внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – 2015. – Вип. 1. – С. 50–68.
13. Ізбаш О.О. Захист інтелектуальної власності тих, хто навчається, у системі освіти / О.О. Ізбаш // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Вип. 74. – С. 256–262.
14. Інтелектуальна власність : навч. посіб. / за ред. П.М. Цибульова. – Київ : УкрІНТЕУ, 2006. – 276 с.
15. Каралкіна Т.В. Види неправомірного використання об'єктів права інтелектуальної власності в Україні / Т.В. Каралкіна // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2012. – № 25. – С. 315–324.

16. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
17. Козинець А. Реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності: сучасне відображення минулого / А. Козинець // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. – 2015. – № 2. – С. 11–17.
18. Колесніченко В.В. Адміністративний примус як спосіб правового захисту права інтелектуальної власності / В.В. Колесніченко // Актуальні проблеми держави і права. – 2012. – Вип. 65. – С. 39–44.
19. Костик Є.П. Концептуальні засади економіки інтелектуальної власності в умовах глобалізації / Є.П. Костик // Екон. вісн. ун-ту. – 2015. – Вип. 24(1). – С. 7–13.
20. Крижна В. Право інтелектуальної власності та суспільні інтереси / В. Крижна // Право України. – 2011. – № 3. – С. 60–65.
21. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
22. Кужель Е.В. Інтелектуальна власність як складова інноваційного середовища в регіонах / Е.В. Кужель, В.І. Матюшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 6. – С. 185–190.
23. Кузнєцова Н. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні / Н. Кузнєцова, О. Кохановська // Право України. – 2011. – № 3. – С. 21–29.
24. Кульчинська Ю.О. Кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності / Ю.О. Кульчинська // Юридична наука. – 2013. – № 9. – С. 69–79.
25. Левковець О.М. Інтелектуальна власність як ресурс розвитку : дилема трансферу технологій / О.М. Левковець // Вісн. Нац. ун-ту «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Сер. : Економічна теорія та право. – 2014. – № 3. – С. 59–75.
26. Лихолат А.О. Інтелектуальна власність : стан і перспективи її розвитку в Україні / А.О. Лихолат // Сторінки історії. – 2014. – Вип. 37. – С. 159–170.
27. Лук'яненко О. Інтелектуальна власність у глобальній парадигмі економічного розвитку / О. Лук'яненко, Л. Лук'яненко // Ринок цінних паперів України. – 2014. – № 11–12. – С. 45–53.
28. Лук'яненко О. Інтелектуальна власність у глобальній парадигмі економічного розвитку / О. Лук'яненко, Л. Лук'яненко // Ринок цінних паперів України. – 2014. – № 11–12. – С. 45–53.
29. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків від 14.04.91 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
30. Матвєєв П.С. Теоретико-правові аспекти охорони та захисту ноу-хау та комерційної таємниці як об'єктів права інтелектуальної власності при інноваційному векторі розвитку економіки / П.С. Матвєєв // Європейські перспективи. – 2015. – № 2. – С. 99–106.

31. Митний кодекс України : [від 13.03.2012 №4495-VI] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
32. Михайлюк Г.О. Шляхи імплементації стандартів щодо прав інтелектуальної власності, зокрема права комерційних позначень, в контексті Угоди про асоціацію між Україною та ЄС / Г.О. Михайлюк // Бюл. М-ва юстиції України. – 2014. – № 7. – С. 78–84.
33. Можаровська Н.О. Організаційно-правові засади забезпечення легітимації права на об'єкти промислової власності / Н.О. Можаровська // Часопис Київ. ун-ту права. – 2012. – № 1. – С. 228–232.
34. Мороз В.П. Найменування підприємства як об'єкт права інтелектуальної власності / В.П. Мороз // Актуальні проблеми держави і права. – 2014. – Вип. 73. – С. 327–335.
35. Ніщська угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків від 15.06.57 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
36. Паладій М.В. Питання удосконалення інфраструктури системи державного управління сферою інтелектуальної власності / М.В. Паладій // Економіка та держава. – 2012. – № 2. – С. 116–119.
37. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
38. Пасемко Г.П. Інтелектуальна власність як складова інтелектуального капіталу / Г.П. Пасемко, Г.Є. Беседіна // Вісн. Харків. нац. аграр. ун-ту ім. В.В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2014. – № 3. – С. 58–66.
39. Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи : затв. наказом М-ва освіти і науки України від 12.04.2001 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0379-01&print=1>
40. Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : затв. наказом М-ва освіти і науки України від 20.06.2001 № 469. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0558-01&print=1>
41. Положення про Державний реєстр патентів України на промислові зразки : затв. наказом МОН України від 12.04.2001 № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0378-01&print=1>
42. Положення про Державний реєстр свідоцтв України на знаки для товарів і послуг від 10.01.2002 № 10. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0064-02&print=1>
43. Положення про Державний реєстр України назв місць походження товарів і прав на використання зареєстрованих кваліфікованих

- зазначень походження товарів від 13.12.2001 № 798. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1086-01&print=1>
44. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : затв. Указом Президента України від 31 трав. 2011 № 634/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  45. Попова Н. Поняття комерційної таємниці як об'єкта права інтелектуальної власності в законодавстві України / Н. Попова // Юрид. вісн. – 2014. – № 4. – С. 169–172.
  46. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.93 № 3792-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  47. Про Антимонопольний комітет : Закон України від 26.11.93 № 3659-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  48. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.97 № 318/97-ВР / Відомості Верховної Ради України від 08.09.97. – 1997. – № 32, ст. 206 (із змін. та допов.).
  49. Про державну реєстрацію авторських прав і договорів, які стосуються прав автора на твори : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  50. Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідницько-конструкторських робіт і дисертацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.1992 № 162 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  51. Про затвердження мінімальний ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2003 № 72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  52. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.2002 № 674 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  53. Про затвердження Положення про Державну службу інтелектуальної власності України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 листоп. 2014 № 658 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
  54. Про затвердження Порядку визначення уповноважених організацій колективного управління : Наказ МОН України від 21.05.2003 № 309. – Режим доступу : // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0437-03&print=1>
  55. Про затвердження Порядку обліку організацій колективного управління та здійснення нагляду за їх діяльністю : Наказ МОН

- України від 21.05.2003 № 311 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
56. Про захист інформації в автоматизованих системах : Закон України від 05.07.94 № 80/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
57. Про інформацію : Закон України від 02.10.92 № 2657-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
58. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.93 № 3322-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
59. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.95 № 51/95-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
60. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.93 № 3687-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
61. Про охорону прав на зазначення походження товару : Закон України від 16.06.99 № 752-ХІV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
62. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.93 № 3689-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
63. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.93 № 3688-ХІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
64. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 № 1587-ІІІ [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
65. Стокгольмська конвенція про заснування ВОІВ від 14.07.67 [Електронний ресурс] / Міжнар. док. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
66. Стрельцов Л.Є. Захист комп'ютерних програм у праві Всесвітньої організації інтелектуальної власності / Л.Є. Стрельцов // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Сер. : Правознавство. – 2013. – Т. 18. – Вип. 2. – С. 119–128.
67. Тищенко І.О. Юридична природа права інтелектуальної власності та система її охорони / І. О. Тищенко, Ю. В. Кеню // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутрішніх справ. – 2012. – № 1. – С. 255–263.
68. Ульянова Г.О. Реалізація права інтелектуальної власності на промисловий зразок / Г.О. Ульянова // Міжнар. юрид. вісн. : зб. наук. пр. Нац. ун-ту держ. податкової служби України. – 2015. – Вип. 1. – С. 189–194.

69. Хома В.О. Система принципів охорони та захисту прав інтелектуальної власності / В.О. Хома, Е.С. Молдован // Митна безпека. – 2014. – № 2. – С. 58–65.
70. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
71. Чичкало-Кондрацька І. Б. Міжнародний досвід стимулювання розвитку інтелектуального потенціалу та захисту інтелектуальної власності / І.Б. Чичкало-Кондрацька, Н.Б. Теницька // Економіка і регіон. – 2014. – № 3. – С. 105–111.
72. Шакірова О.В. Захист прав інтелектуальної власності : законодавчий аспект / О.В. Шакірова // Міжнар. юрид. вісн. : зб. наук. пр. Нац. ун-ту держ. податкової служби України. – 2014. – Вип. 1. – С. 219–224.
73. Шпак А.П. Щодо розуміння охорони права інтелектуальної власності у сфері освіти / А.П. Шпак // Вісн. Харків. нац. ун-ту внутрішніх справ. – 2014. – № 4. – С. 185–190.

Інтернет-ресурси

74. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
75. Офіційний сайт Президента України. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
76. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
77. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua>
78. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>
79. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>
80. Офіційний сайт Державної служби інтелектуальної власності України. – Режим доступу: www.sdip.gov.ua
81. Газета «Юридична практика». – Режим доступу : <http://www.yurpractika.com>
82. Національна бібліотека України ім. І.В. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>